

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

7 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het beleid past bij verlicht denken omdat Catharina de Grote zich wil inzetten voor het welzijn van haar volk / uitgaat van rationeel optimisme, 1
- omdat uit de brief blijkt dat Catharina de Grote (een van de volgende): 1
 - wil voorkomen dat haar onderdanen ziek worden.
 - verwacht dat variolatie tot verbetering van de gezondheid van het volk zal leiden.
 - medische wetenschap wil inzetten ter bevordering van de volksgezondheid.
- Het beleid van Catharina de Grote past bij absolutisme omdat zij zonder inspraak van anderen voor het hele land een bevel uitdoet / een beslissing neemt, 1
- omdat uit de brief blijkt dat Catharina de Grote (een van de volgende): 1
 - de graaf opdraagt te zorgen voor een landelijke variolatie.
 - beveelt dat elke provinciestad woningen moet bouwen als verblijf.

Opmerking

Alleen als het antwoord een juiste uitleg bevat over dat het beleid past (bij de eerste deelvraag) bij het verlicht denken en (bij de tweede deelvraag) bij het absolutisme, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

Moderne tijd

8 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Het uitgangspunt in het rapport past bij 'de moderne vorm van imperialisme die verband hield met de industrialisatie' / 'de industriële revolutie die in de westerse wereld de basis legde voor een industriële samenleving', omdat je uit het rapport kunt opmaken dat de kolonie ondergeschikt was aan Nederland / dat de kolonie gebruikt werd (voor grondstoffen voor de industrie) door Nederland. 1
- Het uitgangspunt in het rapport past bij 'de opkomst van de politiek-maatschappelijke stroming nationalisme'/'de moderne vorm van imperialisme (die verband hield met de industrialisatie)' omdat hieruit blijkt dat de regering Nederland belangrijker vond dan de kolonie / dat de kolonie moest bijdragen aan het machtiger worden van Nederland. 1

Opmerking

Als het antwoord alleen een kenmerkend aspect bevat zonder uitleg, wordt geen scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
9	maximumscore 3 Kern van een juist antwoord is:	
	Het idee dat Prince zou zijn gered door Britse abolitionisten bevestigde het zelfbeeld van de Britten dat ze superieur waren / dat zij de wereld beschaafden (zoals door het redden van een slaafgemaakte).	1
	De titel benadrukte dat dit een autobiografie zou zijn / dat Strickland een ooggetuigenverslag had geschreven.	1
	De interesse nam toe door de discussie over het verbod op slavernij (dat in 1833 werd aangenomen).	1
10	maximumscore 2 Kern van een juist antwoord is:	
	Met de Factory Acts worden de werktijden (voor kinderen) verkort.	1
	Uit het verslag blijkt dat er controle plaatsvindt in fabrieken (door de inspecteur/chirurg) om ervoor te zorgen dat de afspraken van Factory Acts worden nageleefd / dat er straffen moeten worden uitgedeeld aan fabrikanten die kinderen (te) lang laten werken.	1
11	maximumscore 2 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	De fabrieksinspecteur benadrukt de betrouwbaarheid van zijn waarnemingen door aan te geven dat hij zelf onderzoek heeft gedaan / dat hij zich niet op één waarneming heeft gebaseerd / dat zijn bevindingen worden bevestigd door een betrouwbare ooggetuige,	1
	- door te schrijven dat (een van de volgende): – hij alle jongens dezelfde vraag heeft gesteld (en steeds hetzelfde antwoord kreeg). – een gecertificeerde chirurg bij het onderzoek aanwezig was. – hij het logboek (met de werktijden) bekijkt.	1
	<i>Opmerking</i> <i>Alleen als het antwoord een juist argument voor het benadrukken van de betrouwbaarheid bevat, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

12 maximumscore 3

Kern van een juist antwoord is:

- De Britse regering wil door te volgen wat er in de kranten wordt geschreven op de hoogte zijn van onvrede onder de Indiase bevolking / tekenen van een (nieuwe) opstand in de gaten houden. 1
- Dit artikel wordt opgenomen omdat hierin het beleid van het Britse bestuur wordt bekritiseerd / wordt gesuggereerd dat het Britse bestuur geen idee heeft van de toestand in India / wordt aangegeven dat de toestand van veel Indiërs zorgelijk is, 1
- door te schrijven dat (een van de volgende): 1
 - Lord George Hamilton negeert / niet weet dat er in India hongersnood heerst.
 - Indiërs sterven van de honger.
 - Indiërs zuchten onder zware belastingen.
 - het Britse bestuur woede oproept / uitgelachen wordt door de schrijvers.

Opmerking

Alleen als het antwoord bij de tweede deelvraag een juiste verklaring bevat voor de opname van dit artikel in het rapport, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 4

Kern van een juist antwoord is:

- Het koloniale gezag prijst de inhoud van de brieven van Kartini omdat ermee kan worden aangetoond dat inlandse bestuurders openstaan voor Europese invloeden / dat het Nederlandse bestuur de toestand in de kolonie verbetert / kansen biedt aan Indonesiërs, 1
- omdat Kartini schrijft dat (een van de volgende): 1
 - haar grootvader zijn huis opstelde voor de Westerse beschaving.
 - haar broers naar de H.B.S. gaan.
 - haar broer in Nederland mag studeren.
 - zijzelf naar een Europese school is gegaan.
- Feministen prijzen de inhoud van de brieven van Kartini omdat zij de ongelijkheid aanklaagt in de opvoeding van jongens en meisjes (onder de inlandse elite), 1
- omdat zij schrijft dat (een van de volgende): 1
 - de adat ervoor zorgt dat meisjes niet naar school mogen.
 - zij maar weinig kan profiteren van de scholingsmogelijkheden.

Opmerkingen

- *Alleen als het antwoord een juiste verklaring bevat voor het prijzen van de inhoud van de brieven door (bij de eerste deelvraag) het Nederlandse gezag en (bij de tweede deelvraag) feministen, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.*
- *Als bij beide deelvragen dezelfde verwijzing naar de bron wordt genoemd, wordt alleen aan de eerste verwijzing 1 scorepunt toegekend.*

14 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De herstelbetalingen (moesten volgens Lloyd George worden aangepast omdat ze te hoog waren voor Duitsland). 1
- Lloyd George vond nog steeds dat Duitsland de aanstichter was van / schuld had aan de oorlog (door te zeggen dat Duitsland moreel verantwoordelijk is om alle kosten te betalen). 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

15 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- In Niederstetten worden (grond)rechten van burgers geschonden / worden bepaalde groepen burgers vervolgd (wat past bij een totalitaire samenleving). 1
- De nazificering is nog niet volledig omdat de inwoners van Niederstetten de Joodse inwoners niet als minderwaardig beschouwen / terreur tegen tegenstanders afwijzen, 1
- want uit de bron blijkt dat (een van de volgende): 1
 - de inwoners van Niederstetten verontwaardigd zijn over de mishandeling van de Joodse inwoners.
 - een inwoner denkt dat Hitler de mishandeling zou afkeuren.

Opmerking

Alleen als het antwoord bij de tweede deelvraag een uitleg bevat over de onvolledige nazificering, wordt aan een daarbij passende verwijzing naar de bron 1 scorepunt toegekend.

16 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het ontwerp van de triomfboog past bij het kenmerk nationalisme / militarisme / gebruik van propaganda, omdat door het opnemen van de (1,8 miljoen) namen Hitler de slachtoffers / de gevallen Duitse soldaten uit de Eerste Wereldoorlog eert / door het bouwen van een enorme triomfboog de grootsheid van Duitsland wil laten zien. 2
- Het is tijdens de Tweede Wereldoorlog niet mogelijk de boog te bouwen omdat (een van de volgende): 1
 - (veel) arbeiders worden ingezet in het Duitse leger.
 - er door de oorlog te weinig bouwmaterialen zijn.
 - vanwege bombardementen op Duitse steden bouwactiviteiten gevaarlijk worden.

Opmerking

Alleen als het antwoord bij de eerste deelvraag een combinatie is van een nationaalsocialistisch kenmerk en een daarbij passende verwijzing naar de triomfboog, worden scorepunten toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

De geallieerden dachten dat de Duitse bevolking door het zien van de gruwelijkheden zich schuldig zouden voelen / afschuw zouden voelen, waardoor de Duitse bevolking zich zou afkeren van / afstand zou doen van de nationaalsocialistische ideologie.

18 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Blokzijl geeft de communistische visie weer dat de politie / het gezag te hard/onderdrukkend optreedt tegen arbeiders/stakers / dat rechten van arbeiders/stakers worden geschonden, 1
- door (een van de volgende): 1
 - het politieoptreden tegen stakers terreur te noemen.
 - te beweren dat de stakers in elkaar zijn gebeukt.
 - de politie te vergelijken met de nationaalsocialistische politie in de oorlog.
 - te suggereren dat de directies wraak zouden gaan nemen.
- De politie treedt hard op tegen communistische/socialistische arbeiders vanwege angst voor deze groep door 'de verdeling van de wereld in twee ideologische blokken in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog'. 1

Opmerkingen

- *Alleen als het antwoord bij de eerste deelvraag een juiste uitleg bevat over de gekleurde visie van Blokzijl, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.*
- *Als bij de tweede deelvraag een verklaring wordt gegeven vanuit het kenmerkend aspect 'de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig van de twintigste eeuw aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen' wordt geen scorepunt toegekend (omdat de stakers zich in 1950 verzetten tegen de autoriteiten vanuit een ideologisch standpunt en niet vanuit de sociaal-culturele veranderingsprocessen vanaf de jaren zestig).*
- *Als het antwoord op de tweede deelvraag alleen een juist kenmerkend aspect bevat zonder uitleg, wordt geen scorepunt toegekend.*

19 maximumscore 2

De juiste volgorde is:

1, 5, 4, 2, 6, 3

Opmerking

Als door het weglaten van één foutief geplaatst nummer een verder complete en foutloze reeks ontstaat, wordt 1 scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 2

Kern van een juist antwoord is:

- Sprenger heeft kritiek op de wet die een einde maakt aan de wettelijke onbekwaamheid (van getrouwde vrouwen) / op het beëindigen van de wettelijke handelingsonbekwaamheid (van getrouwde vrouwen), 1
- omdat Sprenger schrijft dat een man het primaat in het huwelijk heeft / een gehuwde vrouw zich door het huwelijk aan het gezag van haar man onderwerpt. 1

21 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door het organiseren van uitzendingen zoals deze konden kijkers meer kennis opdoen van andere (West-)Europese/EGKS-landen / werd benadrukt dat de landen bij elkaar hoorden, wat bijdroeg aan een gevoel van verbinding / enthousiasme voor de samenwerking. 2
 - Met de uitzending kun je 'de toenemende westerse welvaart die vanaf de jaren zestig van de 20e eeuw aanleiding gaf tot ingrijpende sociaal-culturele veranderingsprocessen' illustreren omdat eruit blijkt dat genoeg mensen een televisie kunnen kopen om de organisatie van zo'n uitzending mogelijk te maken / dat mensen vrije tijd krijgen om naar een televisie-uitzending te kijken. 1
- of
- Met de uitzending kun je 'de verdeling van de wereld in twee ideologische blokken (in de greep van een wapenwedloop en de daaruit voortvloeiende dreiging van een atoomoorlog)' illustreren omdat eruit blijkt de samenwerking alleen West-Europese landen betreft / dat de Oost-Europese landen niet meedoen aan deze quiz. 1
- of
- Met de uitzending kun je 'de ontwikkeling van multiculturele en pluriforme samenlevingen' illustreren omdat door de uitzendingen Europeanen in aanraking kwamen met andere culturen / met andere normen en waarden binnen Europa. 1

Opmerking

Als het antwoord bij de tweede deelvraag alleen een kenmerkend aspect bevat zonder uitleg, wordt geen scorepunt toegekend.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

22 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

Provo wilde het gezag provoceren/uitdagen, maar door de verkiezing in de Amsterdamse gemeenteraad werden ze onderdeel van het gezag waardoor de beweging zichzelf zou moeten provoceren (en werd opgeheven).

of

Provo was opgericht met het doel het gezag te provoceren/uit te dagen, waardoor er in de beweging onenigheid kwam over deelname aan de gemeenteraad (waarna Provo zich ophief).

23 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De DDR had er belang bij had dat Brandt kanselier bleef omdat Brandt eraan bijdroeg dat de (internationale) positie van de DDR / de relatie tussen de DDR en de BRD verbeterde, 1
- dankzij de *Ostpolitik* (of een juiste omschrijving hiervan). 1
- Na de val van het communistische regime / de val van de Berlijnse Muur / de Duitse hereniging werd de *Staatssicherheidsdienst* opgeheven / werden de archieven van de *Staatssicherheidsdienst* openbaar. 1

24 maximumscore 3

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- Kern van het beleid van perestrojka is de economische/politieke hervormingen die worden doorgevoerd in het systeem van de Sovjet-Unie. 1
 - De tekenaar maakt duidelijk dat de politiek van perestrojka zorgt voor vooruitgang (in de Sovjet-Unie en de landen die perestrojka volgen), 1
 - door af te beelden dat het schip met perestrojka (een van de volgende): 1
 - het ijs breekt.
 - wel kan varen.
 - ervoor zorgt dat schepen die perestrojka volgen kunnen varen.
- of
- De tekenaar maakt duidelijk dat het afwijzen van het beleid van perestrojka leidt tot (economische en politieke) problemen, 1
 - met het afbeelden van de vastgevroren schepen van landen die perestrojka afwijzen. 1

Opmerking

Alleen als het antwoord op de tweede deelvraag een juiste uitleg bevat van de ondersteuning van het beleid van perestrojka, wordt 1 scorepunt toegekend aan een daarbij passende verwijzing naar de bron.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

25 maximumscore 2

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De pers komt voor de eerste huwelijkssluiting tussen mensen van hetzelfde geslacht / het eerste homohuwelijk. 1
- Berichten in buitenlandse kranten dat Nederland als eerste het huwelijk openstelt voor mensen van hetzelfde geslacht dragen bij aan het idee dat andere landen aan Nederland een voorbeeld (zouden) kunnen nemen. 1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Cito gebruikt deze gegevens voor de analyse van de examens. Om de gegevens voor dit doel met Cito uit te wisselen dient u ze uiterlijk op 23 mei te accorderen.

Ook na 23 mei kunt u nog tot en met 11 juni gegevens voor Cito accorderen. Deze gegevens worden niet meer meegenomen in de hierboven genoemde analyses, maar worden wel meegenomen bij het genereren van de groepsrapportage.

Na accordering voor Cito kunt u in Wolf de gegevens nog wijzigen om ze vervolgens vrij te geven voor het overleg met de externe corrector. Deze optie is relevant als u Wolf ook gebruikt voor uitwisseling van de gegevens met de externe corrector.

tweede tijdvak

Ook in het tweede tijdvak wordt de normering mede gebaseerd op door kandidaten behaalde scores. Wissel te zijner tijd ook voor al uw tweede-tijdvak-kandidaten de scores uit met Cito via Wolf. Dit geldt **niet** voor de aangewezen vakken.